

Марина СТОЯН

Здобувач вищої освіти ОС «Доктор філософії»

спеціальності «Економіка»

Науковий керівник: **Дикань О.В.**

доктор екон. наук, професор кафедри менеджменту,

публічного управління та HR-технологій

УкрДУЗТ,

м. Харків

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОЇ ІТ-СФЕРИ

ІТ-сфера є однією з найшвидше зростаючих галузей у світі та є дуже важливою для економіки багатьох країн. За даними статистики [1,2,3], розмір глобального ІТ-ринку досяг \$4,8 трлн в 2021 році, а у 2022 році спостерігалось падіння до \$4,39 трлн, очікується, що він зросте до \$5,2 трлн до 2023 року.

ІТ-сфера має безліч переваг для економіки, серед яких можна виділити наступні:

1. Збільшення ВВП: ІТ-сектор є одним з найшвидше зростаючих секторів економіки. Залежно від країни, ІТ-сфера може становити від 5% до 10% ВВП, і цей внесок тільки збільшується.

2. Створення нових робочих місць: З розвитком ІТ-сфери з'являється потреба в нових фахівцях, що створює нові робочі місця. Крім того, ІТ-сектор є часто розподіленим за всією країною, що може допомогти у розвитку віддалених регіонів та зменшенні безробіття.

3. Покращення ефективності: ІТ-сектор може допомогти в покращенні ефективності в інших секторах економіки, наприклад, у виробництві, фінансах, освіті та охороні здоров'я. Нові технології, такі як штучний інтелект та автоматизація процесів, можуть допомогти зменшити витрати та збільшити продуктивність, ІТ-системи можуть оптимізувати процеси управління виробництвом, логістичні системи та інші функції виробництва та бізнесу.

4. Підвищення конкурентоспроможності: ІТ-сектор є важливим фактором, що підвищує конкурентоспроможність країни в глобальному ринку. Високотехнологічні продукти та послуги, які створює ІТ-сектор, можуть бути використані в різних галузях, що дозволяє економіці країни бути більш диверсифікованою та конкурентоспроможною. ІТ-сектор забезпечує ефективне та продуктивне використання ресурсів, що дозволяє підвищувати конкурентоспроможність країни в глобальному масштабі. ІТ-інструменти, такі як програмне забезпечення та інтернет-технології, допомагають прискорити процеси виробництва та підвищити якість продукції.

5. Розвиток та експорт інновацій: ІТ-сектор є одним з найбільш інноваційних секторів економіки, що дозволяє експортувати нові технології та ідеї в інші країни. Це може допомогти розвивати міжнародну торгівлю, підвищувати конкурентоспроможність країни. Компанії ІТ-сектору можуть легко працювати з клієнтами та партнерами з різних країн, що сприяє підвищенню експортної активності та попиту на вироблені продукти.

7. Покращення інфраструктури: ІТ-сектор може сприяти розширенню інфраструктури, зокрема, в області мережевої інфраструктури та зв'язку. Розвиток більш ефективної мережевої інфраструктури може забезпечити швидкий та надійний доступ до інтернету та інших мережевих ресурсів. Розробка ІТ-інфраструктури може допомогти забезпечити доступність та зручність для користувачів. Наприклад, електронні сервіси та інтернет-ресурси можуть забезпечити швидкий та зручний доступ до інформації та послуг.

8. Зниження витрат: ІТ-сектор може допомогти знизити витрати на бізнес-процеси та підвищити ефективність роботи компаній, що враховує наступне:

а) автоматизація бізнес-процесів: ІТ-рішення можуть допомогти в автоматизації повторюваних рутинних процесів, таких як обробка замовлень або облік фінансів. Це може значно знизити час, який необхідний для виконання цих завдань, і зменшити кількість помилок, пов'язаних з людським фактором;

б) застосування хмарних технологій: ІТ-рішення, що базуються на хмарних технологіях, можуть допомогти компаніям знизити витрати на обладнання та інфраструктуру, а також покращити доступність даних та збільшити мобільність працівників;

в) впровадження систем управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM): ІТ-рішення для управління взаємовідносинами з клієнтами можуть допомогти компаніям покращити обслуговування клієнтів, збільшити продажі та знизити кількість звернень від незадоволених клієнтів;

г) використання аналітики даних: ІТ-рішення для аналітики даних можуть допомогти компаніям зрозуміти їхні бізнес-процеси та знайти способи для їх покращення. Наприклад, за допомогою аналізу даних можна виявити непотрібні витрати або знайти нові способи ;

д) використання мобільних додатків: Мобільні додатки можуть допомогти працівникам компаній збільшити продуктивність, наприклад, при виконанні рутинних завдань;

9. Покращення якості життя: ІТ-сектор може покращити якість життя населення, наприклад, за допомогою створення електронних систем ведення медичних карток чи освітніх систем на основі ІТ-технологій.

Отже, ІТ-сфера може значно сприяти економічному розвитку країни і покращенню якості життя населення.

У більшості країн ІТ-сектор розвивається дуже швидко і забезпечує значний внесок у ВВП. Так, у США ІТ-сектор відповідає за більше 7% ВВП, а в Індії - за 7,7%. У Європі й Азії також зареєстровані значні зростання ІТ-індустрії .

ІТ-сфера є однією з найбільш динамічних та швидко зростаючих галузей в світі, але вона також стикається з рядом викликів і проблем. Ось деякі з них:

1. Кібербезпека: із зростанням використання інтернету та збільшенням кількості цифрових даних зростає й ризик кібератак та крадіжок особистих даних.

2. Недостатній доступ до ІТ-інфраструктури: у деяких регіонах світу все ще існують проблеми з доступом до ІТ-інфраструктури, що унеможлиблює їх розвиток.

3. Нехватка кваліфікованих кадрів: зростаюча потреба у фахівцях з ІТ вимагає наявності кваліфікованих кадрів, однак, на даний момент, на ринку праці є дефіцит таких працівників.

4. Інновації та зміни: ІТ-сфера постійно змінюється та розвивається, що вимагає від компаній постійного оновлення та вдосконалення своїх продуктів та послуг.

5. Етичні проблеми: із зростанням використання штучного інтелекту та автоматизації, виникають питання про етичність використання таких технологій, а також про захист прав користувачів.

Список використаних джерел

1. веб-сайт IDC: <https://www.idc.com/>
2. веб-сайт Gartner: <https://www.gartner.com/en>
3. веб-сайт Statista: <https://www.statista.com/>
4. Довгань Л. Є., Козинець А. В. (2018) Розвиток ІТ-сфери: проблеми та шляхи вирішення в забезпеченні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. *Актуальні проблеми економіки та управління*: електрон. версія зб. наук. пр. молодих вчених КПІ ім. І. Сікорського, № 12. Available at: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/130936/126662>.
5. Кутова Н. Г., Козир А. А. (2020). Аналіз та перспективи розвитку української ІТ-сфери. *Актуальні економіко-правові, соціальні та екологічні аспекти розвитку промисловості та суспільства*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Кривий Ріг, С. 39–41.